NARODOWY KONGRES NAUKI

NARODOWY KONGRES NAUKI 2017

USTAWA 2.0

Coraz więcej informacji o nowej ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym dociera do środowiska akademickiego budząc coraz większe zainteresowanie, ale i zaniepokojenie. Proponowane zmiany są niejednokrotnie w sprzeczności z interesami uczelni średniej wielkości. Dlatego powstała sieć 10 uniwersytetów klasycznych i 11 politechnik (lista nie jest zamknięta, a liczba zainteresowanych rośnie), której liderem został Uniwersytet Zielonogórski. O celach tego gremium mówił 26 stycznia rektor UZ prof. Tadeusz Kuczyński, podczas konferencji w Katowicach (*Sieć akademickich uczelni średniej wielkości*). http://tv.uz.zgora.pl/index.php?wystapienie-jm-rektora-na-nkn-2017

Konferencja w Katowicach była kolejną z cyklu konferencji programowych Narodowego Kongresu Nauki (ramka obok). Jej temat to „Ścieżki kariery akademickiej i rozwój młodej kadry naukowej", a otworzył ją minister Jarosław Gowin. O tym co powiedział w swoim wystąpieniu minister Gowin - w artykule PAP Nauka w Polsce *Doskonałość naukowa i ustrój szkół wyższych tematami debaty nad Ustawą 2.0*. Pełna relacja z dwudniowej konferencji w Katowicach i pokonferencyjne uwagi na stronie https://nkn.gov.pl/

Od wielu miesięcy trwają dyskusje nad reformą szkolnictwa wyższego. Trzy zespoły (wyłonione w konkursie MNiSW) opracowały założenia do nowej ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, tzw. Ustawy 2.0. Organizowane są debaty, spotkania, konferencje - 10 stycznia br. w Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej odbyła się debata **Ustawa 2.0 - citius, altius, fortius?** W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele zespołów prezentując swoje propozycje: dr hab. Dominik Antonowicz (zespół UAM), prof. Hubert Izdebski (zespół UH SWPS) i dr hab. Arkadiusz Radwan (zespół Instytutu Allerhanda) – na naszych łamach przedstawiamy relację z tej debaty - *Doskonałość naukowa i ustrój szkół wyższych tematami debaty nad Ustawą 2.0* - PAP Nauka w Polsce. Całość do obejrzenia na stronie: https://www.youtube.com/watch?v=8Fs5dEPeYUY .

esa

SIEĆ AKADEMICKICH UCZELNI ŚREDNIEJ WIELKOŚCI

Wystąpienie Rektora UZ, prof. Tadeusza Kuczyńskiego podczas konferencji programowej NKN w Katowicach – 26 stycznia 2017 r.

FOT. TV UŚ

19 stycznia 2017 r. w siedzibie MNiSW odbyło się pierwsze spotkanie w ramach planowanego projektu zgłoszonego do programu Dialog[1].

1 Celem programu pod nazwą „DIALOG" jest wsparcie działań służących budowaniu współpracy i trwałych relacji między podmiotami działającymi w obszarze nauki a podmiotami działającymi w sferze społeczno-gospodarczej. Procesy globalizacyjne, zarówno w nauce, jak i gospodarce, postęp technologiczny, gospodarka oparta na wiedzy oraz rosnąca konkurencyjność na poziomie krajowym, europejskim i międzynarodowym wymagają nowego podejścia do rozwijania nauki i tworzenia innowacji. Wiąże się to z potrzebą wymiany wiedzy, pomysłów i innowacyjnych rozwiązań, tworzenia platform współpracy, a także rozwijania dialogu. Program jest ukierunkowany na wspieranie działań zmierzających do:

1) implementacji rozwiązań (wdrożenia mechanizmów) prowadzących do podwyższania jakości i konkurencyjności prowadzonych badań naukowych, w tym związanych z umiędzynarodowieniem, efektywną ewaluacją podejmowanych działań, wzmacnianiem kadry naukowo-dydaktycznej;
2) pobudzenia innowacyjności oraz stworzenia mechanizmów współpracy między nauką a gospodarką;
3) wzmocnienia potencjału oraz stymulowania rozwoju nauk humanistycznych.

Konferencje programowe
Narodowego Kongresu Nauki w 2017 r.

1. ***Ścieżki kariery i rozwój młodej kadry naukowej***
   26-27 stycznia 2017 r. Uniwersytet Śląski w Katowicach
2. ***Doskonałość naukowa – jak równać do najlepszych***
   23-24 lutego 2017 r. Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu we współpracy z PAN
   Dodatkowo: ***Prezentacja trzech konkursowych projektów założeń do – Ustawy 2.0***
   1 marca 2017 r. Politechnika Warszawska
3. ***Doskonałość edukacji akademickiej – jak przeorientować uczelnie na jakość kształcenia?***
   29-30 marca 2017 r. Współorganizator: Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II
4. ***Zróżnicowanie modeli uczelni i instytucji badawczych - kierunek i instrumenty zmian***
   26-27 kwietnia 2017 r. Politechnika Gdańska
5. ***Finansowanie nauki i szkolnictwa wyższego***
   25-26 maja 2017 r. Politechnika Łódzka we współpracy z Uniwersytetem Łódzkim
6. ***Ustrój i zarządzanie w szkolnictwie wyższym***
   19-20 czerwca 2017 r. Uniwersytet Warszawski

NARODOWY KONGRES NAUKI
19 – 20 września 2017 r.
Centrum Kongresowe, ICE Kraków

Podczas Narodowego Kongresu Nauki we wrześniu 2017 r. w Krakowie, Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego przedstawi projekt założeń do nowej ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Więcej informacji www.nkn.gov.pl

Na spotkaniu rektorzy 21 akademickich uczelni średniej wielkości podjęli decyzję o utworzeniu sieci (10 uniwersytetów klasycznych i 11 politechnik z 12 województw). Sformułowanie „uczelnie o średniej wielkości" nie jest tu przypadkowe. Uczestnicy uważali, że określenie ich, jako uczelnie regionalne byłoby nie do końca adekwatne, gdyż z jednej strony działają one dla regionów, ale ich potencjał naukowy predestynuje je również do uprawiania nauki i kształcenia na potrzeby rynków globalnych. Z drugiej strony, dotychczasowe wypowiedzi i opinie prezentowane w ramach założeń do nowej ustawy w ramach projektów Ustawy 2,0, a także dyskusji na dotychczasowych konferencjach organizowanych w ramach Narodowego Kongresu Nauki wskazują na to, że efektem nowej ustawy będzie promowanie największych akademickich ośrodków w Polsce, położonych w dużych ośrodkach metropolitalnych, gdzie uczelnie kształtowały się bezpośrednio po II wojnie światowej, kosztem pozostałych ośrodków akademickich.

Na tym etapie chciałbym poinformować o powstaniu naszej grupy oraz najważniejszych celach jej działania.

Pierwszym celem nowo powstałej sieci uczelni będzie wypracowanie wspólnego stanowiska w sprawie nowego projektu ustawy „Prawo o szkolnictwie wyższym".

Najważniejszym jednak celem, będzie przeprowadzenie analizy możliwości nawiązania potencjalnych form współpracy tych uczelni, pod kątem najbardziej efektywnego wykorzystania skupionego w nich potencjału naukowego, edukacyjnego i innowacyjnego oraz przedstawienie koncepcji prawnych rozwiązań regulacyjnych sprzyjających współpracy między uczelniami w zakresie badań i kształcenia, ułatwiających i zachęcających do współpracy z otoczeniem gospodarczym i społecznym.

Wielkim błędem naszym zdaniem byłaby rezygnacja w ramach reformy z ogromnego potencjału naukowego, który przez wiele lat budowany był w małych i średnich uczelniach akademickich w Polsce.

Naszymi naturalnymi sojusznikami mogą stać się resortowe instytuty badawcze i instytuty PAN, które również mogą odczuwać pewien niedosyt w nowej ustawie

W efekcie, nasza współpraca może doprowadzić do synergii potencjału naukowego, edukacyjnego i innowacyjnego w mniejszych polskich regionach i z instytutami badawczymi, w celu uczynienia z współpracujących ze sobą mniejszych uczelni i instytutów badawczych, ważnych uczestników procesu kształcenia doktorantów oraz kreowania polityki naukowej Polski na poziomie krajowym i międzynarodowym.

Co możemy osiągnąć?

- konsolidację potencjału naukowo-badawczego w poszczególnych uczelniach sieci w różnych konfiguracjach, prowadzącą być może do nadawania przez KEJN kategorii naukowej, nie dla pojedynczych uczelni, lecz dla uczelni/instytucji, które chcą tworzyć wspólne Rady Naukowe,
- utworzenie wspólnie firmowanych studiów doktoranckich o najwyższym poziomie doskonałości naukowej, w danych obszarach (dziedzinach nauki),
- znaczące zwiększenie ilości prowadzonych wspólnie grantów między uczelniami sieci i instytutami badawczymi, **a w efekcie istotne zwiększenia mobilności pracowników,**
- ułatwienie tworzenia projektów interdyscyplinarnych, poprzez dokładne rozpoznanie zasobów, które kryją się w jednostkach współpracujących – to pierwsza tak ważna motywacja w tym kierunku, w związku, z czym rokowania mogą być całkiem dobre (spotkania na poziomie rektorów, dziekanów, kierowników zespołów badawczych w różnych obszarach wiedzy) – główna przeszkoda w realizacji badań interdyscyplinarnych tkwi w systemie finansowania nauki (NCN, NCBiR, MNiSW, który preferuje wąskie obszary badań, a przede wszystkim w braku informacji o prowadzonych badaniach (nawet w ramach poszczególnych uczelni),
- poprawę atrakcyjności dydaktycznej uczelni - członków Sieci przez organizowanie na poszczególnych uczelniach (w ramach pensum) wykładów (seminariów) przez najwybitniejszych wykładowców uczelni wchodzących w skład Sieci,
- zwiększenie doskonałości innowacyjnej uczestników Sieci oraz możliwości współpracy z otoczeniem gospodarczym i instytucjonalnym. Istniejące bazy i podmioty informujące o potencjalnej możliwości współpracy uczelni i jednostek zewnętrznych mają zazwyczaj regionalny charakter, co wyklucza wielu możliwych oferentów usług spoza regionu. Ponadregionalne podmioty, np. Instytut Autostrada Technologii i Innowacji (IATI), nie przynoszą oczekiwanych rezultatów, głównie chyba z powodu ograniczonej formy funkcjonowania (spotkania zainteresowanych stron, przy ograniczonej wymianie informacji

z użyciem narzędzi informatycznych). Nasza propozycja zawiera znaczące rozszerzenie ofert opisujących potencjał instytucji naukowo-badawczych i firm z wykorzystaniem informatycznych systemów informacyjnych i doradczych wspomagających proces wyszukiwania potencjalnych partnerów.

Najważniejsze prezentacje efektów naszych działań chcielibyśmy przedstawić na konferencji poświęconej „zróżnicowaniu modeli uczelni i instytucji badawczych – kierunek i instrumenty zmian" 26 kwietnia na Politechnice Gdańskiej, gdyż potrzebny jest nam czas na wypracowanie formalnych i prawnych podstaw naszych propozycji. Kolejne propozycje naszej grupy uczelni zostaną przedstawione na konferencjach „Finansowanie nauki i szkolnictwa wyższego" 25 maja na Politechnice Łódzkiej oraz „Ustrój i zarządzanie w szkolnictwie wyższym" 19 czerwca na Uniwersytecie Warszawskim. Jednocześnie staramy się by nasi eksperci uczestniczyli w posiedzeniach Sejmowej Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży poświęconych zmianom w ustawie

We wcześniejszych tegorocznych konferencjach programowych NKN w styczniu, lutym i marcu uczelnie naszej grupy będą uczestniczyć w obradach przedstawiając swoje indywidualne stanowiska wobec proponowanych zmian w ustawie. Pełniejsze propozycje całej grupy dotyczące tematyki poruszanej na tych konferencjach, jak również na konferencjach ubiegłorocznych przedstawimy do końca lipca na ręce Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego Pana Jarosława Gowina.

Zapraszamy wszystkie uczelnie i instytuty badawcze, które podzielają nasz punkt widzenia na proces wdrażania i perspektywy kształtowania się nowej Ustawy, do współpracy w ramach Sieci.

GOWIN: UTRZYMANIE HABILITACJI W OBECNYM KSZTAŁCIE OZNACZA STAGNACJĘ

PAP – Nauka w Polsce

Utrzymanie habilitacji w jej obecnym kształcie oznacza stagnację. Jednak prosta jej likwidacja, przy obniżonym poziomie doktoratów, doprowadzi do zapaści w szkolnictwie - ocenił w czwartek (26.01.2017 r.) minister Jarosław Gowin. Nie może być jednak zgody na utrzymanie status quo - zastrzegł.

W Katowicach rozpoczęła się w czwartek (26.01.2017 r.) kolejna z serii konferencji przed Narodowym Kongresem Nauki, dotyczących kluczowych problemów polskiej nauki. To

FOT.TV UŚ

element procesu wypracowania założeń do nowej ustawy o szkolnictwie wyższym. Zapowiedziany przez wicepremiera, ministra nauki i szkolnictwa wyższego Jarosława Gowina projekt ma zostać zaprezentowany we wrześniu br. w Krakowie.

Podczas rozpoczęcia katowickiej konferencji - poświęconej ścieżce kariery akademickiej i rozwojowi młodej kadry naukowej - Gowin przestrzegł, że cała reforma nie powiedzie się, jeżeli w tej materii nie zostaną wypracowane właściwe rozwiązania.

Zwrócił uwagę, że kwestii ścieżki kariery akademickiej „towarzyszą ogromne emocje, ogromne interesy i w tym obszarze jest najwięcej bardzo głębokich kontrowersji".

Kreśląc kontekst problemu Gowin wskazał m.in. na zdecydowany w ostatnich latach spadek poziomu doktoratów, a także wyrastające z tego pytanie o rolę habilitacji jako gwaranta wysokiej jakości pracy naukowej. Zaznaczył, że gdyby habilitacja dawała taką gwarancję, w światowych rankingach polskie uczelnie nie byłyby tak daleko.

„Prosta likwidacja habilitacji przy obniżeniu poziomu doktoratów doprowadzi do zapaści. Z drugiej strony utrzymanie habilitacji w jej dotychczasowym kształcie oznacza stagnację" - stwierdził minister nauki zapowiadając jednocześnie, że nie da się przekonać, aby w imię unikania zapaści zaniechać zmian. „Status quo oznacza dalszą marginalizację polskiej nauki i polskich uczelni. Światowa nauka rozwija się tak szybko, że nie możemy pozwolić sobie na zmiany o charakterze makijażu" - ocenił.

Obecnie uprawnienia do nadawania stopnia doktora habilitowanego ma prawie 600 polskich jednostek naukowych. W trzy lata liczba doktorów habilitowanych wzrosła o jedną czwartą. Nie wiadomo - jak mówił Gowin - czy to efekt obniżenia wymagań, czy odblokowania barier utrudniających awans młodym naukowcom. „Jeżeli habilitacja przestaje być tym realnym sitem, to czy warto utrzymywać zasady skutkujące tym, że formalnie samodzielność naukową otrzymuje się w Polsce w wieku 46 lat, czyli średnio 10 lat później niż w innych krajach UE" - zastanawiał się szef resortu nauki.

Za konieczną uznał też dyskusję nad instytucją profesury; np. wiek otrzymywania tego stopnia systematycznie podwyższa się - ostatnio to średnio 57 lat. Tematami rozmów powinny być też jego zdaniem m.in. utrzymanie tytułu profesora nadawanego przez prezydenta RP czy potrzeba wiązania tego tytułu z przywilejami formalnymi.

„Czy może pozostawiając ten tytuł profesora belwederskiego odejść od związanych z tym przywilejów. Czy – i to może najtrudniejszy dylemat - zwieńczeniem wybitnej kariery naukowej nie powinno być po prostu zatrudnianie na-